

EEN VERNEDERENDE ZOMER VOOR DE EUROPESE UNIE

Door **Jean Marsia**, redacteur van dit tijdschrift.

Deze zomer werden de leiders van de belangrijkste lidstaten van de Europese Unie (EU) en de voorzitter van de Europese Commissie, omdat ze de geopolitieke en economische realiteit negeerden, gepest en vernederd, en werden de Europeanen, met name de exporteurs, benadeeld. De machteloosheid en het gebrek aan relevantie van Europa zijn overal duidelijk zichtbaar: aan onze oostflank, in het Middellandse Zeegebied en in het conflict in Palestina. Europa was afwezig bij de ondertekening in het Witte Huis van de vredesakkoorden tussen Rwanda en de Democratische Republiek Congo, evenals tussen Armenië en Azerbeidzjan. De voorzitter van de Europese Commissie kon Oekraïne echter steunen op de top in Washington, samen met vijf Europese leiders.

Waarom verdwijnt Europa van het geopolitieke wereldtoneel?

Onze eerste zwakte is ons onvermogen om het hoofd te bieden aan de hybride oorlog die Vladimir Poetin sinds 2007 tegen ons voert. De oorlog in Oekraïne heeft aangetoond hoezeer de verdediging van Europa afhankelijk is van de Verenigde Staten van Amerika, ook al is het aandeel van de totale defensie-uitgaven van de VSA, dat ze aan de bescherming van Europa besteden zeer gering. Afhankelijk van de berekeningsmethode variëren de schattingen tussen minimaal 4% en maximaal ongeveer 15%.⁶ De Verenigde Staten van Amerika willen hun krachten echter concentreren op een mogelijk conflict met China in Taiwan, volgens de *Interim National Defense Strategic Guidance* die op 29 maart 2025 door de *Washington Post* werd onthuld.⁷

Het lijkt dus waarschijnlijk dat in het geval van een Russische aanval op een Europese Staat, de VSA, in strijd met artikel V van het NAVO-Verdrag, Europa slechts hulp zouden bieden, doe beperkt is tot nucleaire afschrikking. Volgens verschillende Europese inlichtingendiensten zou Poetin, als hij in Oekraïne zou zegevieren, zich echter waarschijnlijk eerst richten op Transnistrië, Moldavië en mogelijk Wit-Rusland en vervolgens proberen de Baltische Staten van Europa af te snijden. Andere scenario's zijn mogelijk. Zoals Keir Giles heeft ontdekt,⁸ is er in Moskou voor Russische kinderen een kaart van hun thuisland te koop. Het breidt Rusland uit tot Oekraïne, Wit-Rusland, Centraal-Azië, de Baltische Staten en Polen.

Poetin heeft herhaaldelijk gezegd dat hij Rusland de invloedssfeer wil geven die de USSR had. Rusland stelt onze verdediging elke dag een beetje meer op de proef. In de nacht van 9 op 10 september 2025 vlogen minstens 19 Russische drones het Poolse luchtruim binnen. Slechts 3 Russische drones werden neergeschoten, wat de zwakte van de Europese luchten raketverdediging aantoont. Polen heeft verzocht om activering van artikel IV van het NAVO-verdrag, dat voorziet in overleg

⁶ Zie Keir Giles, *Who will defend Europe. An awakened Russia and a sleeping continent*, London, Hurst & Co, 2024, p. 55.

⁷ Zie sn, "Secret Pentagon memo on China, homeland has heritage fingerprints" in *The Washington Post*, <https://www.washingtonpost.com/national-security/2025/03/29/secret-pentagon-memo-hegseth-heritage-foundation-china/>, 29/3/2025; sn, "Uitgelekt document: VS zouden Europa beperkt steun bieden bij Russische aanval" in *De Morgen*, Live Oekraïne, 2/4/2025.

⁸ Zie Keir Giles, *Who will defend Europe. An awakened Russia and a sleeping continent*, op. cit., p. 24-25.

tussen bondgenoten in geval van een bedreiging van een van zijn leden, en niet van artikel V, wat Oekraïne als een teken van zwakte beschouwde.⁹

De Atlantische Raad in Den Haag van 24 tot en met 25 juni 2025 heeft onze afhankelijkheid op het gebied van defensie bevestigd, die S. Niinistö in 2024 aan de kaak had gesteld. De bondgenoten stemden in met het verzoek van Trump om 5% van hun BBP toe te wijzen aan hun veiligheid en defensie. Dit zal Poetin er niet van weerhouden om in de komende jaren de stevigheid van het Atlantisch Bondgenootschap te testen, want de toename van onze defensie-uitgaven vooral de verspilling en invoer van Amerikaanse systemen vergroot, wat onze economie schaadt.

De tweede zwakte is die van onze economie. Twaalf maanden na het Draghi-rapport van september 2024 over het Europese concurrentievermogen, waarin werd gewaarschuwd voor de economische achterstand ten opzichte van de Verenigde Staten van Amerika en China, en waarin 170 voorstellen werden geformuleerd om Europa nieuw leven in te blazen, is slechts 10 % daarvan in gang gezet.

Laten we, net als M. Draghi, vaststellen dat het economische gewicht van de EU haar geen geopolitieke macht verleent, ondanks haar 450 miljoen consumenten. De EU, ooit beschreven als een geopolitieke dwerg maar een economische reus, is nu niets meer dan een reus op lemen voeten.

Tijdens de G7-top, die plaatsvond in Canada, van 15 tot 17 juni 2025, botsten de leiders van de belangrijkste EU-lidstaten en de president van de Verenigde Staten van Amerika over Oekraïne en een minimumbelasting op de winsten van Amerikaanse multinationals.

Een Europa met voeten getreden

Europa kreeg vervolgens te maken met een eerste ongelijk verdrag, zoals dat van Nanking, dat in 1842 aan China werd opgelegd. Dit was het gevolg van een verpletterende militaire nederlaag, terwijl U. von der Leyen op 27 juli in Turnberry, Schotland, vrijwillig probeerde Trump te paaien, om de grootste exporteurs van de EU - Duitsland en Italië - tevreden te stellen. Ze minachtte onze wil van strategische autonomie en van de strijd tegen de klimaatverandering en stemde in met douanerechten verhoogd tot 15 procent op de Europese export, en met rechten verlaagd tot nul op onze invoer uit de Verenigde Staten van Amerika. Ze heeft het opgegeven om hun digitale dienstensector te belasten. Ze heeft het anti-dwanginstrument niet geactiveerd, dat onze "bondgenoten" aan de andere kant van de Atlantische Oceaan zou kunnen straffen. Zonder ook maar de minste bevoegdheid, mandaat of budget te hebben om dit te doen, heeft U. von der Leyen beloofd 600 miljard dollar in de Verenigde Staten van Amerika te investeren, in drie jaar voor 750 miljard dollar aan koolwaterstoffen te kopen, alsook "honderden", volgens Trump, miljarden dollars aan bewapening.

De argumenten waarmee de voorzitter van de Commissie haar capitulatie in Turnberry probeerde te rechtvaardigen, zijn de stabiliteit en voorspelbaarheid van onze trans-Atlantische handel. Deze argumenten hebben binnen een paar weken hun relevantie verloren. Trump dreigt met nieuwe tarieven voor de EU als deze het zou wagen Amerikaanse digitale diensten te belasten en/of zou weigeren haar regelgeving op dit gebied te ontmantelen. Op 5 september 2025 kreeg Google echter een boete van 2,95 miljard euro opgelegd voor het overtreden van de Europese mededingingsregels met zijn advertentietechnologieën. De Commissie is van mening dat Google sinds 2014 "zijn eigen technologiediensten voor onlinedisplay-advertenties heeft bevoordeeld ten nadele van concurrerende aanbieders van advertentietechnologiediensten, adverteerders en online-uitgevers". De Commissie gelast de onderneming om een einde te maken aan haar zelfreferentiële praktijken, die dus niet gericht zijn op haar externe doelen, maar op het eigen functioneren en aan haar belangenconflicten in het kader van reclametechnologie. Google heeft 60 dagen de tijd om Brussel te informeren over de maatregelen die het zou voorstellen.

De Europese Commissie had de confrontatie moeten aangaan met de regering-Trump, die alleen de machtsverhoudingen begrijpt, ook al zou dat een paar moeilijke weken hebben gekost. Dit is wat China heeft gedaan,

⁹ Zie M. BO, A. FO, Belga, "La Russie dément avoir visé la Pologne et l'accuse de vouloir "aggraver" le conflit" in *7sur7*, <https://www.7sur7.be/monde/la-russie-dement-avoir-vise-la-pologne-et-laccuse-de-vouloir-aggraver-le-conflit-adddfc47?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>, 10/9/2025.

met succes. Het is te hopen dat het Europees parlement zal weigeren deze ongelijke Turnberry-overeenkomst in zijn huidige vorm uit te voeren. Onmiddellijk na de State of the Union-toespraak hebben talrijke Renew, S&D en Groenen Europarlementariërs zich in die zin uigesproken,¹⁰ evenals vertegenwoordigers van de meer linkse en rechtse groepen in het halfroond.

Een Europa dat eerst genegeerd en vervolgens beroofd wordt

Tijdens de ontmoeting tussen Trump en Poetin in de buurt van Anchorage, Alaska, op 15 augustus 2025, werd de Russische dictator, die zich sindsdien bijzonder ondankbaar heeft getoond, onthaald op de rode loper en met vriendschappelijke gebaren. Continentale Europeanen werden behandeld zoals in Jalta: de voortzetting van het conflict in Oekraïne wordt zonder hen overwogen, de opdeling van Oekraïne die wordt voorbereid, lijkt op die van Duitsland in 1945.

Op 18 augustus begeleidde een delegatie van staatshoofden en regeringsleiders Volodymyr Zelensky naar het Witte Huis.

De verergerde pluimstrijkerij van de Europeanen en de inscenering voor Amerikaanse

televisiezenders, waarin Donald Trump zich gedroeg als een keizer die zijn vazallen ontvangt, deden de tanden knarsen. In ruil daarvoor kregen de Europeanen slechts vage beloften van Amerikaanse steun voor de troepen die ze na een staakt-het-vuren in Oekraïne ter plaatse zouden kunnen inzetten. De rekening weegt zwaar: de militaire hulp aan Kiev, bijna 100 miljard euro aan Amerikaanse bewapening, komt volledig ten kosten van de Europeanen, die bovendien een toeslag van 10% zullen moeten betalen!

Sinds het jaar 2000 hebben onze regeringsleiders Europa duidelijk uit de groep van mogendheden, die geschiedenis schrijven, gehaald. Haar marginalisering is overduidelijk: versnipperd, dunbevolkt, want Europeanen maken slechts 5% van de wereldbevolking uit, haar economie loopt achter op die van de Verenigde Staten van Amerika en China. Onder deze omstandigheden is de strategische autonomie van Europa een hersenschim. Nooit eerder heeft het feit dat Europa niet gefedereerd is, dat het geen federale Staat is, ons zo duur gekost. Door ons te vazaliseren, verhinderen onze regeerders dat we ons lot in eigen handen nemen. Ze brengen ons in gevaar voor een recessie en een agressie. Hun verdeeldheid en het ontbreken van een geloofwaardige Europese defensie maken hen bijna onbeduidend op het internationale toneel, zelfs op het gebied van handel. Europa is niet meer dan een prooi voor de imperialistische mogendheden die de wereld willen domineren en onze democratieën willen destabiliseren, met name door zich te mengen in onze verkiezingsprocessen.

De VS onder Trump zijn niet langer betrouwbaar

Europeanen, zelfs degenen die blindelings en lang vertrouwen hadden in de NAVO, worden zich geleidelijk bewust van het risico dat de tweede regering-Trump voor ons vormt. Deze regering komt zijn verplichtingen uit hoofde van het Memorandum van Boedapest van 1994, waarmee de Amerikanen en anderen, waaronder Rusland, de territoriale integriteit van Oekraïne "garandeerden", niet na. Het is mogelijk dat deze regering beslist de verplichtingen, die

¹⁰ Collectief, "Europa staat voor de Amerikaanse val: waarom we nee moeten zeggen!" in *Le Soir*, <https://www.lesoir.be/698082/article/2025-09-10/leurope-face-au-piege-americain-pourquoi-nous-devons-dire-non>, 10/9/2025.

voortvloeien uit het Noord-Atlantisch Verdrag, te verloochenen en zich terug trekt uit Europa, zoals in Afghanistan, omdat ze een diepe minachting toont voor haar oude bondgenoten, zowel in Europa als in de Indo-Pacifische regio. De Verenigde Staten van Amerika lopen het risico hun bondgenoten te verliezen en in afzondering het hoofd te moeten bieden aan een blok dat hun hegemonie uitdaagt, dat ten minste bestaat uit China, Rusland, Iran en Noord-Korea, maar dat ongetwijfeld veel groter zal zijn, omdat China een wereldwijd netwerk heeft geknoopt. Het is onredelijk geworden om op de NAVO te vertrouwen, dat wil zeggen op de Verenigde Staten van Amerika onder leiding van Trump, te meer omdat de NAVO er al 75 jaar niet in slaagt de defensie-uitgaven van Europese Staten efficiënter te maken.

Ook China heeft de neiging om zijn macht te misbruiken

Het handelstekort van de EU met China is in vijf jaar tijd verdubbeld. Na onze markten te hebben overspoeld met consumptiegoederen en onze technologieën te hebben geplunderd, haalt het Europa in op het gebied van innovatie. Producten die in de Verenigde Staten van Amerika geen markt meer zullen vinden, zullen ons tegen lage prijzen worden aangeboden, en we zullen verplicht zijn ze te kopen, omdat we absoluut zeldzame aardmetalen nodig hebben, die onmisbaar zijn voor tal van geavanceerde technologieën, en waar China een quasi-monopolie op heeft.

Verdwaal niet in een doodlopende straat!

Ondanks een personeelsbestand van 1,5 miljoen actieve militairen en een defensie-industrie die kan presteren, wat voldoende zou zijn om een strijdmacht op te bouwen die in staat zou zijn om elke mogelijke agressor af te schrikken, stellen Europese politieke "verantwoordelijke" personen alleen maar onderwerping aan de Verenigde Staten van Amerika voor, tegen een hoge prijs: bijna de helft van de vliegtuigen, raketten en gepantserde voertuigen die legers in Europa uitrusten, komen van over de Atlantische Oceaan. Anderen komen uit Zuid-Korea, Brazilië, Israël of Turkije. Dit komt omdat deze politici over het algemeen alleen rekening houden met de verdediging van hun persoonlijke en partijbelangen op korte termijn. Sommigen, altruïstischer of gevoeliger voor lobbywerk, houden rekening met hun nationale belangen. In de middelgrote mogendheden, dromen de meest ambitieuze van leiderschap in Europa. Degenen die rekening houden met de belangen van de Europeanen zijn op de vingers van één hand te tellen. Het gebrek aan echte eenheid is duidelijk zichtbaar bij elke bijeenkomst van Europese leiders, de familiefoto is bedrieglijk.

In zijn huidige institutionele configuratie is Europa niet in staat om een doeltreffende diplomatie en een afschrikkende defensie op te zetten. Deze zou een volledige en legitieme politiek-militaire commandostructuur moeten omvatten, evenals een autonome inlichtingendienst. Het zou dwaas zijn om bepaalde Europese politici en diplomaten te volgen die ons opnieuw op de pad van een intergouvernementele "Europese" defensie willen brengen, omdat ze de federatie die op 9 mei 1950 door Robert Schuman werd aangekondigd verwerpen. Deze onverantwoordelijke mensen lijken genoeg in de war om een Europese defensie-unie in grote lijne aan te geven op basis van verschillende bepalingen van de verdragen en het EU-recht,¹¹ waarvoor slechts een zeer onwaarschijnlijk unaniem besluit van de Europese Raad nodig is om in werking te treden. Als Europa hen gelijk geeft, zou het opnieuw de weg inslaan die sinds 1954 herhaaldelijk een doodlopende weg is gebleken.

Burgers als aanjagers van verandering

De verontwaardiging van Europese burgers over de capitulatie van von der Leyen in Turnberry¹² zou moeten leiden tot een beweging in de richting van een federaal Europa. Sommige lidstaten van de EU en de NAVO zouden een

¹¹ Zie Elsa Bernard, Quentin Loiez, Stéphane Rodrigues (red.), *L'Union européenne de la défense. Commentaire article par article* (De Europese Defensie-Unie. Artikelsgewijze commentaar), Brussel, Bruylant, 2024.

¹² Aan de vooravond van haar toespraak over de Staat van de Unie werd het optreden van de voorzitter van de Commissie zeer streng beoordeeld: 75% van de respondenten was van mening dat zij de Europese belangen slecht heeft verdedigd; een meerderheid van de Europeanen (60%) - inclusief Duitsers (54%) - wilde dat zij aftreedt. Zie Jean-Yves Dormagen, « Trump et les Européens après l'été de « l'humiliation » : 10 points sur le nouvel Eurobazooka » (Trump en de Europeanen na de zomer van 'vernederend': 10 punten op de nieuwe Eurobazooka) in *Le Grand Continent*, <https://legrandcontinent.eu/fr/2025/09/09/10-points-eurobazooka/>, 9/9/2025.

begin kunnen maken van het beeindigen van de vazalisering van Europa. Net als bij het Schengengebied of de eurozone zou deze coalitie van bereidwillige Staten zich verder kunnen uitbreiden.

Voor de Belgische premier De Wever, die op 4/9/2025 in Den Haag de H.J. Schoo-lezing hield, waarmee het parlementaire jaar in Nederland begint,¹³ is "nauwere samenwerking tussen Nederland, België en Luxemburg" een "noodzakelijke politieke doelstelling voor onze toekomst". Om onze strategische autonomie te vergroten, met name op het gebied van defensie en de defensie-industrie, hebben we volgens hem een betere samenwerking tussen de EU-lidstaten en de verdere integratie van militaire en marinecapaciteiten nodig. De Belgische en Nederlandse Marines vieren volgend jaar de dertigste verjaardag van hun samenwerking. Aangezien artikel 350 van het verdrag betreffende de werking van de EU de Benelux de mogelijkheid biedt tot snellere en diepere integratie dan de EU, overweegt De Wever om van de Benelux een confederatie te maken.

De voorstellen van De Wever zijn een stap in de goede richting, maar onze strategische autonomie kan niet worden bereikt door samenwerking van het type NAVO, noch door integratie zoals die binnen de EU plaatsvindt, noch door een confederatie, omdat deze laatste ofwel een federatie wordt, ofwel uiteenvalt. De Zwitserse Confederatie, gesticht in 1291, werd in 1848, na de *Sonderbund-burgeroorlog*, een federatie. In *Federalist Paper* No. 20 van 11 december 1787 beschreef James Madison de rampzalige confederale organisatie van de 7 "Verenigde Provinciën" van de Noordelijke Nederlanden in de achttiende eeuw.¹⁴ De Verenigde Staten van Amerika vervingen de Artikelen van de Confederatie van 1776 door de federale constitutie van 1787, nadat ze tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog te maken kregen met inadequaat bestuur. Duitsland werd in 1949 een federale Staat, nadat het eindelijk de lessen uit het verleden had getrokken. De Confederatie van Onafhankelijke Staten, die in 1990 door Gorbatsjov werd opgericht als opvolger van de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken, functioneerde al snel niet meer en viel vervolgens uiteen.

Alleen de federatie zou ons strategische autonomie kunnen geven. Om consistent te zijn met zijn analyse, zou De Wever een Europese federatie moeten voorstellen.

Tot slot: wat moeten we doen?

Decennia van weigering van de federatie van Europa en nalatigheid met betrekking tot defensie verklaren waarom we zo diep zijn gezonken. Dit moet worden verholpen voordat het te laat is. Laten we hopen dat een nieuwe generatie Staatslieden ons uit de ramp zal halen waarmee we worden geconfronteerd.

Door te federeren kan Europa de loop van de geschiedenis nog veranderen. Het zou niet langer een vazal van de Verenigde Staten van Amerika zijn en het zou respect kunnen afdwingen bij China. Een voorhoede van bereidwillige lidstaten zou een federale kern moeten lanceren die buitenlands beleid, defensie, migratie en belastingen op zich neemt.

Om het Europees algemeen belang te laten prevaleren boven de specifieke belangen van de nationale Staten, zodat Europa geopolitiek kan bestaan in een steeds vijandiger wereld, moet het een Staat worden die wordt geregeerd door een federale constitutie. De S&D zet haar inspanningen voort om de eerste regering te identificeren en te ondersteunen die zich laat overtuigen om het federatieve proces op gang te brengen.

Cet article a paru dans l'AGEFI Luxembourg de septembre 2025, p. 18, sous le titre « Un été humiliant pour l'Union européenne » et est en ligne à la page <https://seurod.eu/wp-content/uploads/2025/09/AGEFI-septembre-2025-page-18.pdf>

Dr. Jean Marsia is kolonel militair administrateur b.d. en studeerde aan de KMS Sociale & Militaire Wetenschappen en Administratieve Wetenschappen aan het Cooremans Instituut. Hij doceerde in de politieke wetenschappen aan de ULBrussel en in de Soc. & Mil. Wet. (KMS). Hij had een rijkgevulde loopbaan en was o.m. **directeur van het academisch onderwijs en militair docent in de KMS**. Hij is voorzitter van de Europese vereniging voor Defensie IVZW (S&D). Hij is lid van Mars & Mercurius, Club Brabant en geeft, op vraag **voordrachten** aan onze Clubs in het **Nederlands en het Frans**.

¹³ Zie <https://premier.be/nl/nieuws/toespraak-bart-de-wever-hj-schoo>.

¹⁴ Zie James Madison, *The Federalist*, <https://founders.archives.gov/documents/Madison/01-10-02-0201>.